

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Sorgenfriskolan i stadsdel
Södra Innerstaden i Malmö kommun

Rektorn vid Sorgenfriskolan

Södra Innerstadens stadsdelsfullmäktige

Tillsyn i Sorgenfriskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1 - 9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Sorgenfriskolan och stadsdel Södra Innerstaden skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen av Sorgenfriskolan har visat på en verksamhet där såväl ledning som lärare lagt stort fokus på kunskapsuppdraget och på att höja elevernas kunskapsresultat. Detta har främst skett genom en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av elevernas resultat i såväl samtliga ämnen som av elevens situation i ett helhetsperspektiv. Både rektor och flertalet lärare har tjänstgjort vid skolan under många år och har tillsammans arbetat fram system för att följa upp elevernas kunskapsutveckling och stödbehov. Utöver ämnesuppföljning av läraren och mitterminsavstämningar av varje elev har skolledningen samtal med samtliga elever i årskurs 8 och 9 om deras resultat och om vad de tycker om undervisningen. Skolan har vidare infört så kallade coachande samtal med eleverna, där mentorerna samtalar med varje elev om deras skolarbete och hur de ska förbättra sina kunskapsresultat i de olika ämnena.

Kunskapsresultaten, såsom genomsnittligt meritvärde, andel behöriga till nationellt gymnasium och andel som nått målen i alla ämnen har vid Sorgenfriskolan ökat sedan år 2008. Även kunskapsresultaten för årskurserna 3 och 5 har ökat det senaste året.

Trots skolans arbete för att öka kunskapsresultaten har skolan en stor andel elever som inte når målen i alla ämnen. År 2009 var andelen elever i årskurs 9 med fullständiga slutbetyg 51 procent och år 2010 var andelen enligt rektorn 68 procent. Det är därför viktigt med ett fortsatt bra uppföljnings- och utvärderingsarbete av elevernas kunskapsresultat samt ett fungerande arbete med stödinsatser för att nå en ökad måluppfyllelse.

Vid Skolverkets tillsyn av Sorgenfriskolan år 2005 redogjordes i skolrapporten för att studiehandledning på modersmål inte gavs till alla elever som hade behov av det. Även vid denna tillsyn har det framkommit att inte alla elever som är i behov av studiehandledning på modersmål får detta stöd i tillräcklig omfattning. Skolan ansöker vid den centrala modersmålsenheten om studiehandledning i en betydligt större omfattning än vad den erhåller och skolan har därför genomfört olika insatser för att ge eleverna ytterligare studiehandledning i flera olika ämnen. Studiehandledning på modersmålet bidrar till ökade möjligheter för elever med behov av detta stöd att nå bättre kunskapsresultat. Bristen på studiehandledning är antagligen en av orsakerna till att skolan inte lyckats nå ännu högre måluppfyllelse trots vidtagna åtgärder med uppföljning, individualisering och insatser av särskilt stöd.

Skolinspektionen har i tillsynen av Sorgenfriskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen. (Lpo 94, 2.2. Kunskaper, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen, kursplanerna)
- Skolans individuella utvecklingsplaner som ska ge elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling uppfyller inte i alla delar författningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Studiehandledning på modersmål ges inte i tillräcklig utsträckning till alla elever som har behov av det. (5 kap. 2 – 3 §§ grundskoleförordningen)

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och stadsdel Södra Innerstaden har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader från den dag beslutet för stadsdel Södra Innerstaden meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och stadsdel Södra Innerstaden snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Martin Eksath.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind

Enhetschef

Christina Ridderman Karlsson

Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Sorgenfriskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i stadsdel Södra Innerstaden under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Sorgenfriskolan den 14 – 15 september 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela stadsdelen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i stadsdelen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i stadsdelen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast sex månader efter att stadsdelsbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från stadsdelen och Sorgenfriskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Sorgenfriskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om stadsdelen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Sorgenfriskolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	68
Grundskola	365

Källa: Skolans uppgifter oktober 2010.

Sorgenfriskolan är en grundskola med förskoleklass samt grundskola med årskurserna 1 – 9. Skolan har en rektor med övergripande ansvar samt två biträdande rektorer för verksamheten F – 5 respektive 6 – 9. Skolans lärare, vilka överlag har tjänstgjort på skolan under många år, är organiserade i arbetslag med ansvar för två årskurser. Skolans elever kommer från hela stadsdelen och även från andra stadsdelar i Malmö. Skolan har en specialpedagogisk enhet för elever med diagnoser där upptagningsområdet är hela Malmö stad. Verksamheten, som är indelad i elever i årskurs 1 – 5 (Lilla gruppen) och årskurs 6 – 9 (Lilla klassen), utgör särskilda undervisningsgrupper och eleverna har undervisning i såväl sina respektive grupper som i ordinarie klasser i olika ämnen.

Tillsynsprotokoll för Sorgenfriskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (för årskurs 3 i svenska/svenska som andraspråk och matematik).

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen, kursplanerna

Motivering:

Redogörelsen av de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2009 visar att 75 procent av eleverna klarade målen helt i svenska eller svenska som andraspråk och 44 procent klarade målen i matematik. År 2010 klarade enligt uppgifter från skolan 88 procent av eleverna målen i svenska eller svenska som andraspråk och 70 procent målen i matematik.

Redogörelsen av de nationella ämnesproven för årskurs 5 för år 2009 visar att 59 procent av eleverna klarade målen i svenska eller svenska som andraspråk. 53 procent av eleverna klarade målen i matematik och 69 procent klarade målen i engelska. År 2010 var det enligt sammanställning från skolan 80 procent som klarade målen på de nationella proven i svenska eller svenska som andraspråk, 75 procent som klarade målen i matematik och 87 procent i engelska.

Av sammanställning från skolan framgår att år 2010 var andelen elever i årskurs 5 som nått målen i samtliga ämnen 59 procent. Det är i ämnet idrott som flest elever inte når målen och detta beror enligt skolan framför allt på bristande simkunnighet.

När det gäller kunskapsresultaten för årskurs 9 har andelen elever som nått målen i alla ämnen ökat från 39,5 procent år 2008 till 51 procent år 2009. År 2010 var andelen enligt skolan 68 procent.

Det genomsnittliga meritvärdet har ökat från 168,7 år 2008 till 180,4 år 2009. Flickornas meritvärde var år 2009 lägre än pojkarnas. Det genomsnittliga meritvärdet år 2010 var 191 poäng.

Andel elever som är behöriga till nationellt program vid gymnasieskola har ökat från 76,7 procent år 2008 till 84,3 procent år 2009. Även här är flickornas resultat lägre än

pojkar. År 2010 var enligt skolan andelen behöriga till nationellt program vid gymnasieskola 81 procent.

Beträffande nationella ämnesprov i årskurs 9 är det i samtliga tre ämnen en större andel av eleverna som klarat målen år 2009 än år 2008. År 2009 var måluppfyllelsen 96 procent i svenska eller svenska som andraspråk, 86 procent i matematik och 90 procent i engelska. År 2010 var måluppfyllelsen enligt skolan 89 procent i svenska eller svenska som andraspråk, 83 procent i matematik och 85 procent i engelska.

Såväl ledning som lärare vid Sorgenfriskolan fokuserar på kunskapsuppdraget och på elevernas lärande. Skolan följer elevernas kunskapsutveckling kontinuerligt och utvärderar kunskapsresultaten i syfte att höja dessa ytterligare, vilket skolan lyckats med de senaste två åren. Trots ett bra kvalitetsarbete och ett fungerande arbete med särskilt stöd har skolan en stor andel elever som inte når målen i alla ämnen. Mot denna bakgrund är det viktigt att skolan fortsätter med ett systematiskt kvalitetsarbete med fokus på resultatutvecklingen för att kunna vidta åtgärder för att nå en ökad måluppfyllelse.

Tillsynen visar att studiehandledning på modersmålet inte ges i tillräcklig utsträckning till alla elever som har behov av detta stöd, trots att skolan vidtagit åtgärder utöver ansökningsförfarandet till den kommunövergripande modersmålsenheten. Behovet av studiehandledning finns framför allt i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena. Studiehandledning på modersmålet för elever med annat modersmål än svenska ger ökade möjligheter för eleverna att nå högre måluppfyllelse och kunskapsresultat.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolans individuella utvecklingsplaner som ska ge elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling uppfyller inte i alla delar författningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

De individuella utvecklingsplaner från Sorgenfriskolan som Skolinspektionen tagit del av varierar i kvalitet vad gäller beskrivningarna i de skriftliga omdömena om elevens kunskapsutveckling i förhållande till målen. Flertalet av de skriftliga omdömena redogör för hur eleven ligger till i förhållande till målen samt beskriver elevens kunskapsutveckling med koppling till målen i ämnet. Vissa omdömen redogör mycket kortfattat för huruvida eleven når målen eller inte och har inte någon beskrivning av elevens kunskapsutveckling som är kopplad till de olika målen. Ibland redogörs istället endast för elevens beteende utan koppling till några mål och utvecklingsmöjligheterna i den individuella utvecklingsplanen beskriver inte vilka insatser skolan tillsammans med eleven ska vidta för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt inom ämnet.

Det finns vidare individuella utvecklingsplaner där skriftligt omdöme ges för de samhällsorienterande ämnena respektive naturorienterande ämnena i block även för elever som går i högre årskurser än årskurs tre.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte i alla delar författningens krav. Se vidare bedömning i stadsdelsrapporten för Södra Innerstaden.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Skolans plan mot kränkande behandling redogör för att kartläggningar ska genomföras av vilka behov skolan har när det gäller det förebyggande arbetet mot kränkande behandling. Av intervjuer har framkommit att skolan genomför enkätundersökningar bland eleverna om trivsel och trygghet på skolan. Resultatet av den senaste enkätundersökningen har dock inte redovisats för eleverna på skolan. Kartläggningen har inte heller utmynnat i en redogörelse i skolans plan mot kränkande behandling av vilka behov skolan har avseende det förebyggande arbetet mot kränkande behandling och vilka åtgärder skolan avser att vidta under aktuellt år. Inte heller redogörs för uppföljning av åtgärder vidtagna under det föregående året. Eleverna har utöver deltagande i enkätundersökningen inte deltagit i utformningen av skolans plan mot kränkande

behandling och av intervjuerna framgår vidare att de inte har någon större kännedom om planen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Studiehandledning på modersmål ges inte i tillräcklig utsträckning till alla elever som har behov av det.

Författningsstöd:

5 kap. 2 – 3 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Av intervjuer med rektor och lärare framkommer att skolan ansöker till den kommunövergripande modersmålsenheten om studiehandledning på modersmål i en betydligt större omfattning än vad skolan erhåller. Skolan har därför vidtagit åtgärder för att försöka ge eleverna studiehandledning i större utsträckning. Bland annat ger lärarna i svenska som andraspråk studiehandledning på de språk de behärskar i framför allt de samhälls- och naturorienterande ämnena liksom i matematik samt arbetar fram kompletterande texter i dessa ämnen. Trots dessa insatser råder det enligt rektor och lärarna brist på studiehandledning för eleverna för att de ska ha möjlighet att nå målen och få bättre kunskapsresultat.